

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **Ž. a. s.**, B., *zastúpenej advokátom JUDr. M. V., Advokátska kancelária V. & P. so sídlom v B.*, proti žalovanému: **Protimonopolný úrad Slovenskej republiky**, Drieňová 24, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Rady žalovaného č. 2006/DZ/R/2/144 z 22. decembra 2006, o námietke zaujatosti vznesenej žalobkyňou vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky súde pod sp. zn. 1Sžhpu/1/2011, podľa § 14 a nasl. OSP, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. I. B. a Ing. JUDr. M. G., PhD. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 1Sžhpu /1/2011.

O d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa podaním z 28. novembra 2011, ktoré bolo doručené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 29. novembra 2011, vzniesla námietku zaujatosti voči členom senátu JUDr. I. B. a Ing. JUDr. M. G., PhD., ktorú odôvodnila tým, že obaja sudcovia nie sú sudcami, ktorým bola vec pôvodne pridelená v roku 2008 a tiež, že obaja vo veciach, kde jedným z účastníkov je Protimonopolný úrad SR rozhodujú vždy kladne a v prospech tohto účastníka.

Dodatkom k námietke zaujatosti z 29. novembra 2011 žalobkyňa doplnila, že námietku v prvej časti uplatnila už v predchádzajúcom podaní, ale Najvyšší súd SR o nej

nerozhodol, pričom je irelevantné preukazovať, že ju v súlade s ustanovením §§ 14 a nasl. OSP uplatňuje v lehote do 15 dní a pokiaľ ide o námietku v bode 2., žalobkyňa sa ju dozvedela 28. novembra 2011 z internetovej stránky žalovaného.

Žalobkyňa pri namietaní nezákonnosti uvedených sudcov poukazovala na viacero nálezov a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 336/09, II. ÚS 283/09, IV. ÚS 116/2011, II. ÚS 212/2011), pričom zdôraznila, že námietku zákonného sudcu treba považovať za námietku nedostatku nestrannosti konajúceho sudcu, že zmeny v zložení senátu sú neprípustné, protiústavné a zakladajú porušenie práva účastníka na zákonného sudcu.

Predseda namietaného senátu JUDr. I. B. vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že nemá žiaden pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pre ktoré by bolo možné mať pochybnosti o jeho nezaujatosti z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Pokiaľ sa jedná o námietku týkajúcu sa obsadenia senátu 1S, ktorý vo veci rozhodoval, po prijatí rozvrhu práce postupom upraveným zákonom (zákon č. 757/2004 Z. z.) a jeho vyhlásení predsedom súdu na príslušný kalendárny rok, platí prezumpcia správnosti takéhoto aktu riadenia predsedu súdu a sudcovia sa ním preto pri svojej rozhodovacej činnosti riadia (§ 34 ods.3, § 39 ods.2, § 30 ods.4, 6 zákona č. 385/2000 Z. z.) a inak tomu nebolo ani v období, na ktoré poukazuje zástupca žalobkyne. Námietka nebola uplatnená v zákonnej lehote.

Poukázal tiež na to, že všeobecnému súdu a teda ani senátu rozhodujúcemu o vznesenej námietke, ktorý sa tiež riadi v súčasnosti platným rozvrhom práce, neprislúcha aplikáciou § 14 a nasl. OSP z dôvodu pochybností o obsadení senátu zákonnými sudcami rozhodnúť spôsobom navrhovaným zástupcom žalobcu, pretože by si tým všeobecný súd osvojil právomoc ústavného súdu na výklad ústavného práva účastníka na zákonného sudcu, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že rozhodnutia, na ktoré poukazuje zástupca žalobcu na podporu svojho návrhu na vylúčenie namietaných členov senátu 1S boli vydané v konaní pred ústavným súdom, ktorý sám svojím výrokom zaujal stanovisko k rešpektovaniu ústavného práva účastníka súdneho konania na zákonného sudcu v konkrétnej situácii konkrétnym opatrením.

Námietku zástupcu žalobcu majúcu preukazovať zaujatosť namietaných členov senátu z dôvodu údajného rozhodovania v prospech žalovaného v iných veciach považoval za neopodstatnenú a vylučujúcu použitie § 14 ods. 3 OSP o vylúčení sudcu pre jeho postup v konaní o uvedenej veci .

Člen senátu Ing. JUDr. M. G., PhD. uviedol, že nemá žiadny pomer k veci, k účastníkom konania ani k ich zástupcom. Vo veci nekoná zaujato.

Pokiaľ sa jedná o prvú časť námietky zaujatosti žalobkyne uviedol, že táto nebola podaná v pätnásťdňovej lehote a že nespadá pod dôvody uvedené v § 14 a nasl. OSP. Poukázal na § 30 ods.4 a 6 zákona č. 385/2000 Z.z. a na povinnosť sudcu plniť si povinnosti riadne a včas pri prejednaní vecí pridelených mu každoročne v zmysle Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V zmysle uvedeného bol s účinnosťou od 1. októbra 2009 Opatrením predsedu súdu č. Spr 162/2009-20 z 24. septembra 2009 preradený ako zákonný sudca podľa bodov 10., 17. a 28. do senátu 1S správneho kolégia aj na vybavovanie starších spisov, ktoré v senáte zostali po odchode JUDr. Z. R. do senátu 8S správneho kolégia.

Uviedol tiež, že i po zverejnení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 116/2011- 34 z 09. júna 2011 bezodkladne prípisom z 10.08.2011 požiadal vedenie správneho kolégia o zaujatie stanoviska k otázke zákonného sudcu. Vedenie kolégia prezentovalo názor, že predmetný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sa vzťahuje iba na konkrétne prejednávajúcu vec a súčasne existuje opačný nález sp. zn. III. ÚS 390/2010-83 z 13. apríla 2011. Za tejto situácie nie je naplnená hypotéza § 15 OSP, na ktorú sa Ž., a.s. odvoláva v doplnení námietky zaujatosti z 29. novembra 2011.

K časti námietky v bode 2. uviedol, že takto vznesená námietka nie je podľa jeho názoru založená na princípe nezávislého súdnictva (čl. 141 a 144 ústavy), ale uznáva nezávislosť podľa výstupov rozhodovacej činnosti toho ktorého sudcu.

Obaja sudcovia navrhli námietke zaujatosti nevyhovieť.

Správne kolégium Najvyššieho súdu SR na základe žiadosti sudcu Ing. JUDr. M. G. vyslovilo, že predmetný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 116/2011- 34 z 9. júna 2011 sa vzťahuje iba na konkrétnu vec a to vec vedenú na Najvyššom súde Slovenskej republiky pôvodne pod sp. zn. 2Cdo 47/2010. Okrem toho existuje i opačný právny názor vyslovený v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 390/2010-83 z 13. apríla 2011, pričom je dôležité, z akého stavu na Najvyššom súde SR vychádza to ktoré opatrenie o zmene Rozvrhu práce.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená podľa § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), po preskúmaní obsahu vznesenej námietky zaujatosti dospel k záveru, že nie sú dané zákonné dôvody na vylúčenie namietaných zákonných sudcov.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 24/05 z 13. apríla 2005, obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre zaujatosť. Obsahom tohto práva je aj povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci a rozhodnúť o ňom.

Nestrannosť je potrebné skúmať jednak zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie zákonného sudcu a jednak z objektívneho hľadiska nestrannosti posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku.

Treba však zároveň zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 OSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania zákonne pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia rozhodovať v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Predpokladom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je taký vzťah k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom, ktorého intenzita by aj pri maximálne vynaloženej snahe sudcu o nezaujatost' v konaní a rozhodovaní jednoznačne ovplyvňovala jeho objektívny postoj k spravodlivému riešeniu veci. Dôvody pre vylúčenie pritom nemôžu byť všeobecné, vylúčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami.

Pokiaľ sa jedná o námietku žalobkyne týkajúcu sa pridelenia veci do senátu bez jej pridelenia cez elektronickú podateľňu po zrušení rozsudku najvyššieho súdu nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že napriek tomu, že sa v uvedenej veci javí prelínanie otázky zákonného sudcu a možnosť jej vyriešenia na základe rozhodovania o námietke zaujatosti, nie je možné tomu vyhovieť z nasledujúcich dôvodov.

Ak si žalobkyňa osvojila odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 212/2011 v časti, v ktorej poukazoval na neprípustnosť a protiústavnosť v zložení senátu, pretože zakladajú porušenie práva účastníka na zákonného sudcu, je nevyhnutné z tohto nálezu uviesť i ďalšie relevantné a s otázkou zákonného sudcu súvisiace okolnosti a najmä okolnosti, týkajúce sa možného rozhodovania o otázke vylúčenia sudcu, ktorému vec nebola pôvodne pridelená elektronickou podateľňou.

K tomu je potrebné z uvedeného nálezu odcitovať:

„Až po rozhodnutí vo veci samej možno jednoznačne zadefinovať, či konanie najvyššieho súdu bolo zaťažené vadou významnou z hľadiska základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, pretože až vtedy sa stáva nespochybniteľným a definitívnym zodpovedanie otázky, či meritórne rozhodnutie ovplyvňujúce hmotnoprávne postavenie jeho účastníkov bolo výsledkom konania a rozhodovania sudcu (alebo sudcov ako členov senátu) ustanoveného pre rozhodnutie prípadným nezákonným opatrením predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce najvyššieho súdu, a v akej miere sa prípadne taký sudca na konaní a rozhodovaní veci podieľal. Vtedy však už nemôže privodiť účinnú ochranu sťažovateľke konštatovanie porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi opatreniami predsedu najvyššieho súdu s ich následným zrušením, pretože také rozhodnutie by sa nijak nedotklo právoplatného, a teda pre strany sporu záväzného a vynútiteľného

rozhodnutia vo veci. Účinnú ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny môže v takom prípade ústavný súd poskytnúť len prostredníctvom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcej voči meritórnemu rozhodnutiu. V konaní ústavného súdu by potom bolo, prirodzene, rozhodujúcim posúdenie, či zákonné podmienky pre vydanie namietaných opatrení predsedu najvyššieho súdu boli splnené, či obsah týchto opatrení zodpovedá požiadavkám plynúcim zo základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi a či postup nezákonného sudcu v konaní najvyššieho súdu mal reálny vplyv na rozhodnutie vo veci.“

Z uvedeného vyplýva, že napriek tomu, že aj všeobecné súdy majú v rozsahu svojich práv a najmä právomocí ochraňovať základné práva a slobody účastníkov konania, nemôžu konať nad rámec právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorý riešenie otázky porušenia, či dodržania základných ľudských práv a slobôd zveruje jedine Ústavnému súdu Slovenskej republiky a to so zreteľom na citovaný nález až po právoplatnom skončení konkrétnej veci na základe sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky.

Dovtedy, dokiaľ v predpísanom konaní príslušným súdom nedôjde k zrušeniu príslušného opatrenia o zmene rozvrhu práce, samotné tvrdenie, že ktorékoľvek opatrenie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zmene rozvrhu práce je nezákonné a má vplyv na nezákonné zloženie senátu, teda porušenie práva na zákonného sudcu, bez toho, aby boli splnené podmienky §§ 14 a nasl. OSP, ktoré už najvyšší súd vysvetlil, je právne irelevantné a bez ďalších skutočností smerujúcich k objasneniu zaujatosti sudcov nemôže viesť k ich vylúčeniu z rozhodovania o veci.

Rovnako tvrdenie, že obaja sudcovia rozhodujú vo veciach, v ktorých je účastníkom Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, vždy v jeho prospech, bez toho, aby žalobkyňa poukázala, že takýto spôsob rozhodovania má oporu vo vzťahu namietaných sudcov k veci, či účastníkom konania, je bezpredmetné, navyše v rozpore s ustanovením § 15 ods. 3 OSP.

JUDr. I. B. bol navyše sudcom, ktorému bola vec pôvodne pridelená elektronickou podateľňou v roku 2008, po tom, čo napadla na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 OSP o námietke zaujatosti nezistiac dôvody pre vylúčenie sudcov JUDr. I. B. a Ing. JUDr. M. G. PhD., rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. decembra 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková